

Informatienota voor de raad

Datum 6 oktober 2022

Onderwerp	Voortgang Verkenning Soortenmanagementplan Zwolle
Versienummer	V3.0

Portefeuillehouder H.M.M. Schuttenbeld

Informant E.C. Rosendaal

Afdeling Civiel en Groen

Telefoon 038 498 2571

Email E.Rosendaal@zwolle.nl

Bijlagen Bijlage 1. M19-2 SoortenManagementPlan- win win voor natuur en ontwikkelaars

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

De stand van zaken betreffende de verkenning naar een Soortenmanagementplan Zwolle

Datum 6 oktober 2022

[Toelichting op het voorstel](#)

Inleiding

Via een motie M19-2 (aangenomen op 05-06-2019) heeft u gevraagd om de ambitie uit te spreken om een Zwols soortenmanagementplan te realiseren en indien mogelijk aan te sluiten bij middelen die vanuit de provincie beschikbaar worden gesteld. In het 4e kwartaal van zowel 2020 als 2021 bent u geïnformeerd over de voortgang van de verkenning naar de haalbaarheid van een soortenmanagementplan. Deze nota is nogmaals opgesteld om u te informeren over de stand van zaken betreffende de haalbaarheid van een Zwols soortenmanagementplan.

Kernboodschap

Uit de verkenning is gebleken dat het loont om gezamenlijk met de Zwolse woningcorporaties een soortenmanagementplan op te stellen voor de bebouwde kom van Zwolle. Een soortenmanagementplan draagt bij aan de verduurzamingsopgave voor het gemeentelijke/private vastgoed en de versterking van de biodiversiteit. De gemeentelijke kosten worden ten laste gebracht binnen het doel 7.1.4 Vastgoed. Binnen dit doel is hiervoor nog ruimte. De overige kosten worden gedekt door de corporaties.

Toelichting

De afgelopen periode hebben wij met het Zwols Concilium (samenwerking van overheden, marktpartijen en woningcorporaties) en de provincie Overijssel een verkenning uitgevoerd over het opstellen van een soortenmanagementplan. De focus ligt op sloop-, renovatie- en onderhoudswerkzaamheden van en aan bebouwing die een gevaar vormen voor gebouwbewonende diersoorten en enkele grondgebonden zoogdieren.

Juridisch kader - Wet natuurbescherming

In de Wet natuurbescherming is onder andere de bescherming van plant- en diersoorten in Nederland geregeld. Op grond van deze wet mag men zonder ontheffing geen schade toebrengen aan beschermde dier- en plantensoorten. Een ontheffing is een besluit waarbij in een individueel concreet geval een uitzondering op een wettelijk verbod wordt gemaakt. Dit betekent in de huidige praktijk dat voor iedere ontwikkeling een aparte natuurtoets wordt uitgevoerd, al dan niet gevolgd door een ontheffingsaanvraag, ecologisch werkprotocol en compenserende maatregelen. Het onderzoek en de ontheffingsprocedure nemen veel tijd in beslag en kosten veel geld. Daarnaast draagt het weinig bij aan de bescherming van plant- en diersoorten.

Wat is een soortenmanagementplan?

Een soortenmanagementplan is een relatief nieuwe vorm van een (gebieds)ontheffing op de Wet natuurbescherming voor de bescherming van specifieke soorten. Aan de hand van een uitgebreid onderzoek wordt een soortenmanagementplan opgesteld. Het soortenmanagementplan beschrijft hoe de staat van instandhouding van soorten wordt gewaarborgd door tijdig maatregelen te nemen ten gunste van deze soorten. Met een soortenmanagementplan wordt vervolgens een gebiedsontheffing voor een periode van 10 jaar aangevraagd. Met deze ontheffing worden ruimtelijke ontwikkelingen binnen een plangebied toegestaan, mits de bescherming van soorten is gewaarborgd. Apart onderzoek of toetsing is dan niet meer nodig en de initiatiefnemer van de ruimtelijke ontwikkeling weet vooraf waar hij aan toe is en welke compenserende maatregelen hij moet nemen. Een afzonderlijke ontheffing is dan niet meer nodig.

Datum

6 oktober 2022

Samenwerkende partijen

De woningcorporaties hebben de intentie uitgesproken om de samenwerking aan te gaan met de gemeente. Vanwege onderhoudswerkzaamheden en verduurzaming van het woningbezit hebben de corporaties veel met de Wet natuurbescherming te maken. Het gaat meestal om binnenstedelijke projecten waarbij natuuronderzoeken noodzakelijk zijn met hoge onderzoekskosten tot gevolg. De werkzaamheden raken strikt beschermde soorten als huismus, gierwaluw, huiswaluw en verschillende vleermuissoorten. Om die reden loont het om gezamenlijk met de gemeente een SMP op te stellen voor gebouwbewonende diersoorten en enkele grondgebonden zoogdieren.

Onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied omvat de bebouwde kom van Zwolle exclusief enkele bedrijventerrein. De (grote) industrieterreinen Hessenpoort, Voorst en de Marslanden zijn minder interessant om mee te nemen in het onderzoek. Deze gebouwen zijn gezien hun bouwtechnische eigenschappen vaak minder geschikt voor gebouwbewonende soorten. Daarnaast wegen de extra onderzoekskosten van deze gebieden niet op tegen de werkzaamheden die de komende jaren worden uitgevoerd.

Vanuit ecologisch perspectief en voor de initiatiefnemers heeft deze stadsdekkende variant de voorkeur, omdat een stadsdekkend beeld ontstaat van de verschillende populaties. Het bevoegd gezag zal eerder geneigd zijn om een gebiedsontheffing af te geven aangezien de staat van instandhouding beter kan worden onderhouden. Daarnaast biedt het de mogelijkheid om op termijn particulieren aan te laten haken.

Consequenties

Wanneer derden (marktpartijen, corporaties of particulieren) mee willen liften op de gebiedsontheffing wordt deze aangehaakt bij de omgevingsvergunning. De gemeente moet vervolgens controleren of de aanvraag voldoet aan de gebiedsontheffing. Daarnaast moet de gemeente toezicht houden of de werkzaamheden conform de vergunning worden uitgevoerd. Beide taken vragen om extra capaciteit en inhoudelijke expertise op het gebied van ecologie. Daarnaast wordt de gemeente aansprakelijk voor de naleving van de gebiedsontheffing en de monitoringsopgave. Wanneer derden niet conform de gebiedsontheffing werken kan dit tot problemen leiden. Vanuit de gemeentelijk perspectief is deze situatie niet wenselijk.

Een oplossing voor dit knelpunt is om de gebiedsontheffing per deelnemende partij aan te vragen. In dit geval ontstaat een gedeelde verantwoordelijkheid voor de monitoring. Elke partij is zelf verantwoordelijk om de werkzaamheden uit te voeren conform de eigen ontheffing. Het toezicht op de verleende ontheffing blijft bij de provincie.

Financiën

Bijdrage Provincie Overijssel

Op dit moment is er geen provinciale subsidie voor gemeentelijke soortenmanagementplannen. Wel kunnen we gebruik maken van ecologische onderzoek dat in een eerder stadium is gefinancierd door de provincie. De provincie Overijssel onderzoekt momenteel een nieuwe aanpak voor de natuur-inclusieve aanpak van na-isolatie voor particuliere woningen. Het streven van de provincie is om deze pre-SMP-methodiek aan het einde van 2022 vast te stellen, zodat alle Overijsselse gemeenten er vanaf 2023 mee kunnen werken. Om deze reden nemen we de particulieren (nog) niet mee in het gemeentelijke SMP.

Datum

6 oktober 2022

Kosten

Na overleg met ecologisch adviesbureaus is een globale raming gemaakt van de onderzoekskosten, zie tabel 1. Na intern onderzoek bij de gemeente en corporaties is gebleken dat de geraamde kosten opwegen tegen de huidige kosten voor de reguliere natuuronderzoeken en ontheffingen. De kosten voor het werkprotocol, ecologische begeleiding zijn niet meegenomen. Dit zijn kosten die ook worden gemaakt bij een reguliere ontheffing. De kosten voor monitoring worden pas na vaststelling van het soortenmanagementplan gemaakt.

De gemeente is bereid om 25% van de kosten te dragen voor zowel het opstellen van het SMP (circa €50.000) als de monitoring (€27.500). Deze kosten worden ten laste gebracht binnen het doel 7.1.4 Vastgoed. Binnen dit doel is hiervoor nog ruimte. De overige kosten worden gedekt door de corporaties. De ontheffinghouders kunnen een volmacht geven aan derden om werkzaamheden te verrichten conform de voorschriften van de gebiedsontheffing. Tijdens het opstellen van het soortenmanagementplan worden de juridische mogelijkheden onderzocht om voor deze machtiging een financiële bijdrage te vragen van de private partijen.

Tabel 1. Globale raming

Werkzaamheden	Geraamde kosten
Opstellen Soortenmanagementplan (incl. onderzoeken)	€ 150.000 -€200.000
Monitoring gedurende de looptijd van de gebiedsontheffing*	€110.000

*Afhankelijk van provinciaal standpunt monitoring

Communicatie

Zoals eerder benoemd in deze nota is er contact met de provincie Overijssel en het Concilium Zwolle. Daarnaast is het Natuurplatform Zwolle (NPZ) op de hoogte van de laatste ontwikkelingen omtrent het soortenmanagementplan.

Vervolg

In Tabel 2 staat de planning voor het vervolg. De provincie Overijssel is en wordt bij de verdere uitwerking nauw betrokken. De gebiedsontheffing Wet natuurbescherming wordt aangevraagd voor een periode van 10 jaar. De planperiode van het SMP wordt 2024 t/m 2034.

Tabel 2. Planning opstellen SMP

Jaar en Kwartaal	Werkzaamheden
2022; Q2 t/m Q3	Uitwerken Plan van aanpak en Overeenkomst samenwerkende partijen
2022; Q4	Aanbesteding opdracht
2023; Q1	Uitwerking PVA - Quicksan
2023; Q2 tm Q3	Nader Onderzoek
2023; Q4	Uitwerking SMP en indienen ontheffing
2024; eind Q2 (mogelijk eerder)	Verlenen ontheffing

Datum 6 oktober 2022

Openbaarheid

Deze informatienota is openbaar.

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Dick Emmer